Anul al 66-lea

6 PAGINI 4 LEI

P

Nr. 205 Sâmbătă 3 Septembrie 1949

Taxa poştală plătită în numerar conform aprobării Dir. G-rale P. T. T. Nr. 20.064/934

ABONAMENTE
CAPITALA
Lei 575 pe 6 luni
Lei 320 pe 3 luni
Lei 100 pe lună
Autorităţi, Instituţii
Lei 5.000 1 an

UNIVERSUL

ABONAMENTE
PROVINCIA
Lei 100 pe lună
Lei 320 pe 3 luni
Lei 575 pe 6 luni
PLATA PRIN CEC
7999

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
TIPOGRAFIA
„UNIVERSUL"
Înscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

CELE DIN URMA ŞTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE
REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: BUCUREŞTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10.

APARE
SUB CONDUCEREA UNUI
COMITET DE DIRECŢIE

TRACTORUL 2000

Am în faţă, pe masa de lucru, două documente, cu privire la istoria economică a ţării noastre. Primul document — citat într'un curs de Economie Politică — este „Propunerea deputaţilor săteni", prezentată în Divanul ad-hoc al Moldovei, la 1857. Această „Propunere" constituie unul dintre cele mai grăitoare documente asupra economiei Principatelor la epoca aceea, — şi în special asupra înapoierii economice şi sociale a ţărănimii iobage.

„...Ţara asta nici băi, nici măcstrii nu are, nici meşteşuguri multe ca alte ţări nu are", — arăta „Propunerea" înaintată Divanului ad-hoc de un Moş Ion Roată şi de alţi fărtaţi ai lui, „deputaţi săteni".

Şi continuă „Propunerea": „Toată bogăţia, toată îmbelşugarea, braţele şi sapele noastre le aduc. Câtu-i Dunărea de mare şi de largă curge râul sudorilor noastre, se duce peste mări şi peste hotare, acolo se preface în râuri de aur şi de argint şi curge iarăşi înapoi de se revarsă în ţara noastră; iar noi nici rânduială, nici dreptate nu am avut. Când ne-am jăluit, când ne-am tânguit păsurile, când ne-am spus nevoile, — ispravnicul ne-a bătut, vătăşelul ne-a bătut, vechilul ne-a bătut, posesorul ne-a bătut, boierul ne-a bătut; cine s'a sculat mai de dimineaţă, cine a fost mai tare, acela a fost mai mare. Boul şi vaca, munca osteneliilor noastre, nu ştiam de sunt ale noastre; puiul de găină, laptele dela gura copiilor noştri de multe ori cu nedreptul ni-au fost luate..."

Întocmit cu aproape un veac în urmă, — acest zguduitor document asupra economiei naţionale în general şi, în special, asupra stării ţărănimii muncitoare din Principate, s'a bucurat de o tristă actualitate până mai acum câţiva ani. Mai precis: până la 23 August 1944. Numai datorită faptului că ţara noastră a fost eliberată — la 23 August 1944 — de către Armata înaintatului Stat Sovietic, al muncitorilor şi ţăranilor, — şi datorită faptului că muncitorimea din ţara noastră a reuşit să smulgă, treptat, asupritorilor şi jefuitorilor poporului puterea politică şi economică — numai datorită realizării acestor condiţii esenţiale s'a putut trimite, pentru totdeauna, în arhivele istoriei, zguduitorul document de care vă pomeneam, — s'a putut deschide ţărănimii muncitoare calea către o viaţă omenească. O viaţă în care — aşa cum glăsuia „Propunerea deputaţilor săteni" — ţărănimea muncitoare „să fie numai a ţării şi să aibă şi ea o ţară".

Improprietărirea unui număr de aproape 900 mii de ţărani muncitori cu loturi de pământ din cele 1,4 milioane hectare expropriate dela foştii moşieri; fixarea unui regim de circulaţie a bunurilor agricole potrivit căruia nici un bogătaş rural sau fost moşier să nu mai poată răşlui dela ţăranul muncitor nici o palmă de pământ; înzestrarea ţărănimii muncitoare cu unelte agricole şi ajutorarea ei cu seminţe selecţionate, credite, utilaj agricol şi specialişti dela S.M.T.-uri; o dreaptă politică fiscală şi de colectare a cerealelor, fundată pe principiul impunerii progresive în raport cu producţia agricolă a gospodăriei respective; reorganizarea cooperaţiei săteşti şi înzestrarea cu cele necesare a gospodăriilor agricole colective recent înfiinţate, — iată numai o serie de măsuri prin care regimul nostru de democraţie populară, în numai câţiva ani, a venit în ajutorul ţărănimii muncitoare, — a deschis acestei ţărănimi drumul propăşirii. Propăşire care, în trecut, nu voiau şi nu i-o puteau asigura toate „Divanurile ad-hoc", parlamentele şi guvernările reacţionare la un loc.

Vă spuneam, la început, de două documente asupra economiei noastre naţionale. Unul a fost citata „Propunere a deputaţilor săteni", prezentată

Constantin Olariu

(Continuare în pag. 2-a)

AŞTAZI SE DESCHIDE LA BUDAPESTA CEL DE AL DOILEA CONGRES MONDIAL AL TINERETULUI

— Delegaţi din 101 ţări vor reafirma hotărîrea tineretului de a lupta pentru consolidarea unităţii sale şi pentru apărarea păcii —

Budapesta, 1 Sept. (Agerpres). — Trimisul special al agenţiei AGERPRES transmite:

In zilele de Miercuri şi Joi au continuat să sosească la Budapesta din toate colţurile lumii delegaţiile de tineret care participă la cel de al doilea Congres al Federaţiei Mondiale a Tineretului Democrat.

Miercuri seara a sosit la Budapesta delegaţia tineretului din Republica Populară Română. La gară delegaţia română a fost întâmpinată de Jessie Story din partea secretariatului F.M.T.D., de G. Laszlo din partea Uniunii Tineretului Popular Ungar şi de ministrul R.P.R. în R. P. Ungară Aurel Mănăşeanu. Delegaţia tineretului din R. P. R. este condusă de d. Gh. Florescu, membru în Comitetul Central al P.M.R. şi secretar al Comitetului Central al U.T.M.

Jessie Story a urat bun sosit delegaţiei române declarând printre altele: „Sunt sigur că reprezentanţii tineretului din R.P.R. vor aduce o contribuţie importantă la acest Congres aşa precum ei au contribuit la succesul tuturor acţiunilor Federaţiei Mondiale a Tineretului Democrat".

(Continuare la Ultima Oră)

SALUTUL ADRESAT DE D. GH. GHEORGHIU-DEJ CONGRESULUI MONDIAL AL TINERETULUI

D. Gh. Gheorghiu-Dej, secretarul general al C.C. al P.M.R. şi prim vice-preşedinte al Consiliului de Miniştri al R.P.R., a adresat Congresului Mondial al Tineretului următorul salut:

Din împuternicirea Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, trimit un salut fierbinte şi urări de succes Congresului Mondial al Tineretului, care are loc la Budapesta.

Congresul vostru este o manifestare puternică a forţei tineretului, unit în lupta pentru pacea şi bunăstarea omenirii, împotriva planurilor imperialiştilor anglo-americani aţâţători la război.

Tineretul Republicii Populare Române, educat de Partidul Muncitoresc Român şi Guvernul R.P.R., în spiritul devotamentului activ pentru cauza poporului, a socialismului, a fericirii omenirii muncitoare, va contribui cu toată puterea sa de muncă şi tot elanul, la cauza apărării păcii.

Trăiască unitatea tineretului care luptă pentru pace!

Trăiască lagărul păcii şi socialismului, în frunte cu Marea Uniune Sovietică şi genialul ei conducător Iosif Vissarionovici Stalin!

GH. GHEORGHIU-DEJ

In cinstea Congresului Mondial al Tineretului ce se ţine la Budapesta, UTM-istul Nădrăgea Costin dela Uzinele „Republica", Secţia rabeane, a depăşit norma cu 1000%.

SALUTUL ADRESAT CONGRESULUI DE I. P. S. PATRIARH JUSTINIAN

Salut din toată inima Congresul Mondial al Tineretului Democrat, ca o mare manifestare a dorinţei de pace a tinerei generaţii.

Inima noastră, a celor cari au trăit groviile celor două războaie mondiale trecute, se umple de bucurie văzând că popoarele sunt din ce în ce mai hotărîte să apere pacea, văzând că tineretul nu vrea să fie carne de tun, ci constructor al unei vieţi noui, fericite. Ne bucură faptul că zeci de milioane de tineri, îşi dau seama, că chezăşia contribuţiei rodnice la apărarea păcii, o constituie frăţia dintre toţi tinerii dornici de pace, indiferent de naţionalitatea, sexul sau credinţa de care aparţin.

Astfel, strâns unit, călăuzit de idealuri măreţe, tineretul va putea să dea un aport de seamă în apărarea păcii, în construirea unei vieţi noui pentru adevăraţii fii ai lui Dumnezeu îndeplinind porunca lui Isus: „Fericiţi făcătorii de pace că aceia fii lui Dumnezeu se vor chema".

JUSTINIAN

Mesagii de simpatie adresate Congresului

Zilnic sosesc mesagii de simpatie, din toate colţurile lumii adresate celui de al doilea Congres al F.M.T.D. In numele Federaţiei Democrate Internaţionale a Femeilor, Eugenie Cotton a adresat Congresului un mesagiu în care spune printre altele: „In lupta pe care o duce pentru apărarea păcii, Federaţia Democrată Internaţională a Femeilor se gândeşte înainte de toate la tineret".

Din numeroase oraşe şi saţe din R. P. Ungară sosesc rezoluţii adoptate de către tinerii unguri precum şi poeme dedicate Congresului. Au mai fost primite mesagii din Republica Cehoslovacă, iar din Germania au sosit numeroase scrisori şi telegrame din partea organizaţiei tineretului German Liber, din partea sindicatelor din zona sovietică a sportivilor, studenţilor precum şi a diferitelor personalităţi intelectuale printre care şi Gerhard Eisler.

CONSTITUIREA CONSILIULUI PENTRU PROTECŢIA MUNCII

Cuvântările rostite de d. Lotar Rădăceanu, ministrul Muncii şi Prevederilor Sociale, d-na Liuba Chişinevschi, d-nii L. Sălăjan şi Al. Sencovici

La Ministerul Muncii şi Prevederilor Sociale a avut loc zilele acestea şedinţa de constituire a consiliului pentru protecţia muncii, înfiinţat prin Decretul-lege al Preşidiului Marii Adunări Naţionale.

Şedinţa a fost prezidată de d. Lotar Rădăceanu, ministrul Muncii şi Prevederilor Sociale. Au participat: d-na Liuba Chişinevschi, vice-preşedinte al C.G.M., d-nii Al. Sencovici, ministru adjunct al Muncii şi Prevederilor Sociale, L. Sălăjan, ministru adjunct al Sănătăţii, precum şi delegaţi ai diferitelor ministere, Comisiei de Stat a Planificării, C.G.M., etc.

CUVANTAREA D-LUI MINISTRU LOTAR RADACEANU

Luând cuvântul d. Lotar Rădăceanu a subliniat grija deosebită pe care Partidul şi Guvernul o acordă protecţiei muncii. Prin înfiinţarea Consiliului de protecţie a muncii, s'a creat organul de Stat care are sarcina de a veghea asupra aplicării măsurilor de protecţie a muncii, de a studia şi propune noui măsuri în acest sens şi de a îndruma aplicarea lor. Aceste sarcini, Consiliul le îndeplineşte printr'un corp de inspectori tehnici, care, în strânsă colaborare cu Uniunile Sindicale, vor controla pe teren realizarea măsurilor pentru protecţia muncii, aplicarea legislaţiei muncii, felul în care sunt utilizate fondurile destinate îmbunătăţirii lucrului în întreprinderi, etc.

In vederea realizării măsurilor care să ducă la necontenita îmbunătăţire a condiţiilor de muncă, se înfiinţează pe lângă Direcţiile Centrale Industriale, servicii având ca sarcină protecţia muncii în ramura respectivă, iar în cadrul întreprinderilor secţii speciale. In cadrul ministerelor cu activitate economică, unul dintre consilierii ministeriali va coordona problemele de protecţie a muncii pe întreg departamentul.

Faptul că protecţia muncii e o sarcină de Stat, a spus mai departe vorbitorul, nu scade întru nimic rolul mişcării sindicale, rol şi sarcini care sunt foarte mari, hotărîtoare. Masa muncitorilor, tehnicienilor şi funcţionarilor, sub îndrumarea sindicatelor este mobilizată în acţiunea pentru protecţia muncii, formează baza ei, dela ea vor veni propuneri, iniţiative, control.

Infăţişând situaţia grea pe care am moştenit-o dela regimul burghezo-moşieresc şi în ceeace priveşte protecţia muncii, vorbitorul a subliniat că trebue făcute sforţări pentru ca, pe măsura creşterii producţiei şi productivităţii mun-

(Continuare în pag. 3-a)

DESCHIDEREA FESTIVĂ A CURSURILOR ŞCOLII DE INSPECTORI TEHNICI AI PROTECŢIEI MUNCII

Prelegerea inaugurală a d-lui ministru Vasile Luca

Eri dimineaţă a avut loc, în sala Consiliului Sindical Judeţean, deschiderea festivă a cursurilor şcolii de inspectori tehnici ai protecţiei muncii, organizată de Ministerul Muncii şi Prevederilor Sociale. Au fost de faţă: d. Vasile Luca, secretar al C.C. al P.M.R., vice-preşedinte al Consiliului de Miniştri şi ministrul Finanţelor; Lotar Rădăceanu, secretar al C.C. al P.M.R., ministrul Muncii şi Prevederilor Sociale; Gheorghe Apostol, membru în Biroul Politic al C.C. al P. M. R., preşedintele C. G. M.; Liuba Chişinevschi, vice-preşedinte C.G.M., dr V. Mârza, ministrul Sănătăţii; Leontin Sălăjan, ministru adjunct al Sănătăţii; Al. Sencovici, ministru adjunct al Muncii şi Prevederilor Sociale, precum şi delegaţi ai mai multor ministere şi instituţiuni.

După cuvântul introductiv al d-lui Lotar Rădăceanu, a urmat prelegerea de deschidere, ţinută de d. Vasile Luca.

D-sa a subliniat că este pentru prima dată acum când se păşeşte în ţara noastră la organizarea serioasă a protecţiei muncii. Aceasta se face în urma decretului recent apărut. In regimul capitalist, omul este dispreţuit. Tot progresul tehnic şi ştiinţific este îndreptat către sporirea câştigurilor exploatatorilor, în loc de a fi utilizat

(Continuare în pag. 3-a)

ÎN CINSTEA CONGRESULUI MONDIAL AL TINERETULUI DEMOCRAT, TINERII MUNCITORI AU INSTITUIT O ZI RECORD, IN CADRUL CĂREIA AU FOST OBŢINUTE MARI SUCCESE ÎN PRODUCŢIE

Cu mare bucurie au primit tinerii din Republica noastră Populară, alături de tineretul întregii lumii în frunte cu tineretul sovietic, Congresul Mondial al Tineretului Democrat ce are loc la Budapesta.

Tinerii din uzine, din fabrici, depe ogoare, din nouile gospodării agricole colective, au hotărît să întâmpine Congresul aşa precum au întâmpinat şi Festivalul cu noui şi mărite succese în munca şi lupta lor de fiece zi. In acest scop, a fost organizată în Capitală o „Zi Record", în cinstea Congresului.

LA UZINELE „23 AUGUST"

Iată, că intrând într'o uzină şi stând de vorbă cu un tânăr muncitor, îţi dai seama şi mai bine de ceeace înseamnă Congresul dela Budapesta, nu numai pentru tineretul muncitor al ţării noastre, ci şi pentru tineretul din întreaga lume.

Iată, la uzinele „23 August", pe Leiuc Spiridon în vârstă de 21 ani de meserie sudor în atelierul de sudură autogenă al uzinei.

El lucrează în această uzină de aproape cinci ani. In urmă cu trei ani, el a luat parte cot la cot cu tinerii din numeroase ţări la construirea liniei ferate a tineretului din Albania.

Aci a putut vedea el, pentru prima oară, în realitate, ce înseamnă dragostea între popoare, ce înseamnă a munci în ritmul unui cântec ce are acelaş ecou în limbile tuturor popoarelor, — cântecul luptei pentru pace, pentru unitatea tineretului democrat.

Astăzi, el este un muncitor fruntaş. Câştigă 18.000 lei lunar.

In cinstea Congresului Mondial al Tineretului Democrat, ne spune Leiuc, tineretul muncitor al ţării noastre, îşi arată solidaritatea cu lupta tineretului din întreaga lume, printr'o întrecere socialistă specială.

Ziua de 1 Septembrie, din ajunul deschiderii Congresului — este pentru ei o „Zi Record".

Leiuc ne-ar mai spune multe, dar el trebuie să-şi supravegheze maşina, altfel tovarăşul său care, la maşina alăturată, lucrează în linişte îl poate întrece!

Dar, mă apropii şi de vecinul său, de tânărul Câţu Petre.

Petre, în munca profesională este de neîntrecut. Cu toate că nu este muncitor calificat, deoarece n'a terminat şcoala de calificare profesională pe care o urmează, el lucrează singur, fără supraveghetor, la un strung.

Dacă alaltăeri după opt ore de muncă a depăşit norma cu 30%, ieri în cinstea Congresului numai după 3 ore de muncă a depăşit norma cu 150%.

Dar, ştiţi că tânărul Câţu Petre, când înainte era funcţionar avea doar 4000 lei, astăzi, datorită noului sistem de salarizare el câştigă 10.000 lunar ca muncitor la strung producând diferite piese pentru motoare.

ZI DE MUNCA — ZI DE SARBATOARE

U.T.M.-ista Moruzi Adela spune că pentru dânsa, ca dealtfel pentru mulţi din tovarăşii ei de muncă, această „Zi Record" este o zi de sărbătoare. Alaltăeri depăşise norma ziinică cu 70%, eri a depăşit-o pe cea din ziua trecută în numai 3 ore de muncă cu 100%; acest lucru afară de faptul că îi va mări câştigul, îi va da mai mult curaj în munca pentru ridicarea calificării profesionale.

In sălile de turnătorie, U.T.M-istul Dinu Nicolae este fruntaş în producţie. La ziarul de perete, fotografia sa, se află la loc de cinste.

Dinu a reuşit în ziua de 31 August să realizeze 7 piese mari pentru vagoane, deci una peste norma obişnuită.

In ziua de 1 Septembrie, în cinstea Congresului, Dinu şi-a dat seama că lucrând şi mai raţional, va reuşi să producă mai mult.

Lucrurile s'au întâmplat aşa cum le prevăzuse. El a reuşit în acelaş timp să lucreze 12 piese, deci să depăşească norma cu 100%. Intrecerile între tinerii muncitori dela uzinele „23 August" nu sunt numai individuale. Brigăzile U.T.M.-iste din această uzină nu s'au resemnat cu succesele obţinute în cinstea Festivalului, aceste brigăzi constituind sufletul întrecerii în cinstea Congresului Mondial dela Budapesta.

Această zi de 1 Septembrie 1949 — din ajunul deschiderii Congre-

(Continuare în pag. 3-a)

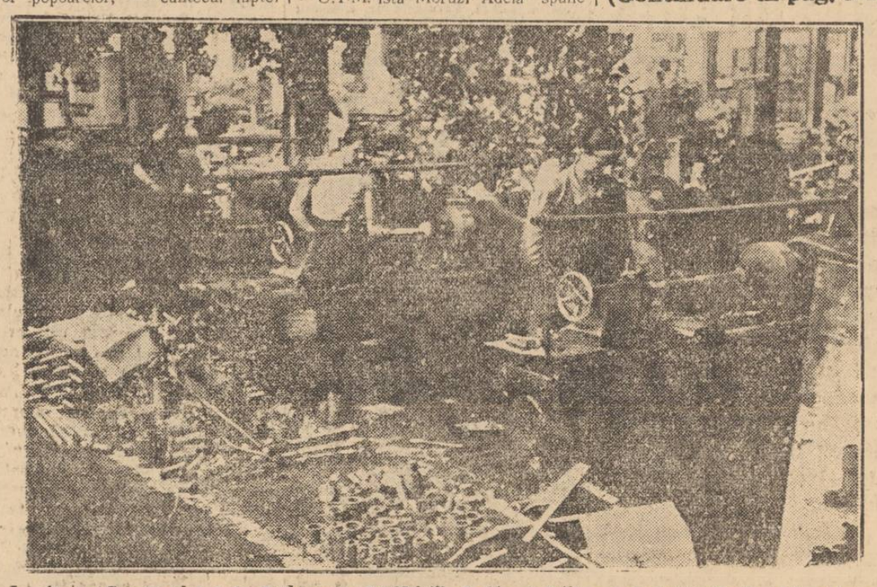

In cinstea Congresului dela Budapesta, UTM-iştii, Urătu Aristic a şi Bobeică Vasile, dela Atelie rele Grivţa Roşie, se întrec lucrând la strung, la Secţia „Frâne şi Suspensii" şi au depăşit norma cu 200%.

Astăzi, Vineri 2 Septembrie, la orele 17,30, va avea loc la Arenele Libertăţii

ADUNAREA FESTIVA

a tineretului muncitor din Capitală în cinstea deschiderii Congresului Mondial al Tineretului Democrat

CLICA FASCISTĂ DELA BELGRAD

Clica Tito a fost criticată acum un an, în Rezoluţia unor partide comuniste şi muncitoreşti cu privire la situaţia din Partidul Comunist Jugoslav. Titoiştii au fost criticaţi şi li s'a indicat calea pe care trebuie să apuce dacă nu vor să se rupă total de uriaşul front al păcii şi al progresului.

Dacă cei vizaţi de critica partidelor fraţeşti şi-ar fi reexaminat cu atenţie poziţia periculoasă pe care se situau şi ar fi încercat să părăsească această trădătoare poziţie, ei ar fi putut să reintre în marea şi minunata familie a luptătorilor pentru cauza păcii şi a progresului popoarelor.

Dar nu s'a întâmplat aşa. Guvernul Tito nu şi-a reexaminat poziţia, fiindcă nici nu simţea necesitatea acestui fapt. Guvernul Tito a dovedit că poziţia lui fascistă, de duşman al păcii şi al socialismului, nu e întâmplătoare. De un an încoace, Tito şi clica lui n'au făcut altceva decât să-şi continue, în chip mai faţiş, politica lor fascistă internă şi externă. Politică ale cărei rădăcini multiple şi încurcate se întind până în trecutul celui de al doilea război mondial.

D. Antonio Gordon, reprezentant al Spaniei Republicane la Belgrad, care a avut deaface şi l-a putut cunoaşte indeaproape pe Tito, în adevărata-i lumină, — ne povesteşte despre mai mult decât dubioasa simpatie pe care o nutreşte premierul jugoslav pentru bătrânul aţâţător la războiu Winston Churchill: — „Acest vulpoi bătrân e foarte deştept şi trebuie să recunosc că e un om simpatic, care ştie să conducă afacerile..." Ce fel de „afaceri" ştie să conducă fostul premier britanic de a pătruns aşa de adânc în inima actualului premier jugoslav? — Imperialismul, subjugarea altor popoare, aţâţarea la războiu,— aceasta este profesiunea de credinţă a d-lui Churchill. Acelaş gen de „afaceri" l-a îndrăgit şi Tito care încă din timpul războiului: încă în 1943 nutrea intenţia să ocupe Albania — ca să întemeieze un „imperiu sârbesc". Iar de curând, ziarul „Le Monde" — oficios al Ministerului de Externe francez — a făcut cunoscut că s'a şi pus la cale o înţelegere între Tito, De Gasperi, Tsaldaris şi patronii lor dela Departamentul de Stat şi din Downing Street atât în ce priveşte criminala colaborare armată în lupta împotriva poporului grec, cât şi împotriva existenţei Republicii Populare Albania.

O altă dovadă a metodelor fasciste ale trădătorului Tito este asasinarea generalului Arso Iovanovici — şeful de stat major al armatei iugoslave şi adevăratul conducător al operaţiunilor militare iugoslave anti-fasciste — general capabil şi iubit de popor şi armată, care a fost ucis de clica titoistă, fiindcă recunoştea rolul eliberator al Uniunii So-

(Continuare în pag. 2-a)

CARNETUL NOSTRU

AL. N. RADIŞCEV

S'au împlinit două sute de ani dela naşterea scriitorului rus, Alexandru Nicolaevici Radişcev, mare patriot şi revoluţionar (1749-1802).

A făcut strălucite studii filozofice şi juridice în Leipzig, unde — împreună cu alţi tineri ruşi — a alcătuit un cerc subt influenţa curentelor materialiste şi raţionaliste.

A scos în 1790 celebra-i carte: „Călătoria dela Petersburg la Moscova", pe care „Cartea Rusă" ne-o prezintă azi cu prilejul bicentenarului, în traducere românească; această operă este în fond un rechizitoriu al iobăgiei şi al despotismului ţarist. Sînt încondeiaţi funcţionarii, mari şi mici... demnitarii care abuzează de putere şi de sumele date pe mâna lor... judecătorii, slujbaşii prevaricatori, ca şi moşierii care exploatează pe iobagi şi împilează poporul.

Cetindu-i cartea, Ecaterina II l-a numit pe Radişcev: „Un răzvrătit mai rău decât Pugacev" (vestitul ţăran care a răsculat satele de pe Volga).

Radişcev a fost arestat şi închis în temniţa Petropavlovsk. Senatul l-a condamnat la moarte — pedeapsă care a surprins, prin severitatea ei, întreaga opinie publică rusească. Iar ţarina — în înalta-i „milosârdie" — i-a schimbat pedeapsa în surghiun siberian pe zece ani (regiunea Iakuţk) !...

In 1796 Radişcev se întoarce din exil, care însă nu l-a pocăit. El propune abolirea iobăgiei, libertatea comerţului, egalitatea tuturor în faţa legii, etc., şi alte reforme, pe atunci vădit revoluţionare.

Stăpânirea ţaristă i-a atras atenţia lui Radişcev — că poate fi trimis din nou în Siberia... Atunci el s'a otrăvit.

Ideile lui Radişcev, îmbrăţişate la început de câţiva partizani, au slujit apoi ca ciment pentru crearea unor cercuri revoluţionare — a căror influenţă s'a strecurat şi în mase.

In vremea aceea, nu numai o carte, — cum remarcă un istoric literar, — dar o singură frază de protest împotriva stăpânirii făcea înconjurul întregii ţări, trezind şi întreţinând atmosfera revoluţionară.

Radişcev care a cunoscut şi a sigmatizat societatea ţaristă, şi-a dat seama de valorile spirituale care zac în mase.

El este acela care a spus: — „Tărie în cele ce întreprinzi, a nu cunoaşte oboseala în îndeplinirea sarcinilor, — iată calităţile care disting poporul rus. O, popor, născut pentru mărire şi slavă!"

Viitorul şi-a luat misiunea de a adeveri spusele lui Radişcev.

M. SEVASTOS